

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausuntopyyntö 23.12.2022 VN/5423/2020-MMM-32

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON ASETUKSEEN MAATALOUDEN RAKENNETUESTA

Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa ELY-keskus) on tutustunut luonnokseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

5 § Ammattitaito

Asetusluonnoksen mukaan ”tuen myöntämisen edellytyksenä olevana riittävänä ammattitaitona pidetään tuen kohteena olevan yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkintona”.

Tämä on sama kuin aiemmin. Vuonna 2014-2022 Ruokaviraston tulkinta oli ainakin nuoren viljelijän aloitustuen osalta, että metsä-alan koulutus ei ollut sellainen luonnonvara-alan tutkinto jota voidaan hyväksyä, koska aloitustuen yhteydessä tuettava toiminta on maatalous eikä metsätalous (vaikka maatilakauppoihin usein sisältyy metsää). Nyt tämä koulutusehto tulee vaatimuksena myös nuoren viljelijän pinta-alatukeen. Tämän tuen koulutustilaisuuden yhteydessä oli sanottu, että metsäalan koulutus olisi hyväksytty luonnonvara-alan tutkinto. Olisi siten selkeintä, että metsäalan koulutus olisi myös nuoren viljelijän aloitustuen osalta hyväksytty luonnonvara-alan tutkinto.

Nykyään perustetaan myös maatalousyrityksiä, joissa jokin muu koulutus kuin luonnonvara-alan tutkinto olisi hyödyksi, esimerkkinä vaikka vertikaaliviljelyä kasvihuoneessa, jossa esim. elintarvikeinsinöörin koulutus tms. tutkinto saattaa olla paras koulutus yrityksen toiminnan kannalta. Onko asetuksessa käytetty ”luonnonvara-alan tutkinto”-määritelmä tarpeeksi laaja, ettei tulisi turhia väliinputoajia? ELY-keskus esittää, että sana ”luonnonvara-ala” poistetaan asetuksesta.

12 § Haku aika

Tänä vuonna 2023 olisi tärkeä, että yksi jakso päättyy jo keväällä, jotta voidaan tehdä tukipäätöksiä ennen ke-sälomia.

20 § Investointituen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Luonnoksessa lukee, että ”Sen lisäksi, mitä suunnitelmasta rahoitettavia maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan Unionin lainsäädännössä säädetään kustannuksista, jotka eivät oikeuta investointitukeen jne”, tässä olisi hyvä mainita, että muut ei tuettavat kustannukset löytyvät EU asetuksesta 2021/2115, 73 artikla.

23.1.2023

Asetusluonnoksen mukaan investointitukea ei makseta kustannuksista, jotka aiheutuvat ”2) traktorin tai pienkuormaajan hankinnasta”. Tämä on sama kuin aikaisemmin. Pienkuormaaja voi joillekin tiloille olla kaikkein paras vaihtoehto rehunjakoon, joten miksi se on suljettu pois, kun muuten voidaan tukea kaikenlaisia muita rehunjakolaitteita? Pienkuormaajan käyttö muussa toiminnassa kuin maataloudessa on aika rajoitettua.

Koska ainoastaan kielletään traktorin ja pienkuormaajan tukeminen, voi saada käsityksen, että kaikkia muita maatalouskoneita voidaan tukea, jos ne parantavat esim. työolosuhteita tai ympäristön tilaa ja muuten täyttävät valintaperusteet ym. Esim. kylvökone voi olla varusteltu täsmäviljelylaitteistolla ja GPS-ohjauksella ym., joka on hyvä asia ympäristön kannalta. Silloin olisi tarkoituksenmukaista ehkä tukea vain ne lisävarusteet, joka liittyvät täsmäviljelylaitteistoon ja GPS-ohjaukseen, mutta ei tukea koko peruskylvökoneetta. Mutta kun ei ole suoraan sanottu missään, että sitä peruskylvökoneetta ei saisi tukea, tämä voisi aiheuttaa erilaisia tulkintoja eri ELY-keskuksissa. Olisi hyvä, että sanotaan suoraan, että esim. tavanomaisia maatalouskoneita peltoviljelyyn ei tueta. Jos on tarkoitus, että ei tueta.

Asetusluonnoksen mukaan investointitukea ei makseta kustannuksista, jotka aiheutuvat ”4) hakijan itsensä suorittamasta kuljetuksesta”. Tämä on sama kuin aikaisemmin. Tämä aiheuttaa hämmennystä, koska hakijan omaa työtä voidaan kuitenkin hyväksyä, mutta nimenomaan kuljetuksen osalta ei saisi hyväksyä. Eli onko jokin erityinen syy erikseen kieltää hakijan suorittamat kuljetukset? Kuitenkin tuetaan koneiden ja rakennusmateriaalin rahtikustannuksia, jos kyseessä on rahtiyritys tms.

Tukea ei myöskään myönnetä ”5) viranomaisluvista, liittymämaksuista tai vastaavista kuluista”. Maaseudun yritystuissa voidaan kyllä hyväksyä tuettavaksi kustannukseksi viranomaisluvat. Tässä olisi hyvä yhtenäistää käytännöt, joten sama asia voisi koskea rakennetukiakin.

22 § Omat tuotantopanokset

Tässä voisi tarkentaa, mikä on oma työ. Onko se vain suoraan rakentamiseen liittyvä fyysinen työ, tai myös maksatushakemusten laatiminen, kirjanpito ym.

26 § Yhteiset ojitusinvestoinnit

Luonnoksessa lukee ””Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistäviä yhteisiä ojitusinvestointeja voivat olla ojitusohjelmat, joilla on myönteinen vaikutus vesiensuojeluun, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmasto-
muutokseen sopeutumiseen”. Tässä jää epäselväksi, voiko muitakin vaikutuksia hyväksyä (esim. taloudelliset hyödyt), tai vain luetellut vaikutukset. Jos on niin, että vain luetellut vaikutukset, niin voisi lukea, että tulee tai pitää olla tällaisia vaikutuksia.

37 § Menon tosiasiallisuus ja lopullisuus

Tässä voisi vielä painostaa, että ”maksuhakemuksen perusteena oleva toimenpide on toteutettu tukipäätöksen ja suunnitelman mukaisesti ja siitä aiheutuva meno on lopullinen”.

23.1.2023

40 § Investointiavustuksen maksaminen ja korkotukilainan nostaminen

Asetusluonnoksen mukaan ”Investointiavustuksen ensimmäisen erän maksamista ja korkotukilainan ensimmäisen erän nostolupaa on haettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Jos tukipäätöksen voimassaoloaika on pidennetty, ensimmäisen erän maksamista ja nostolupaa on haettava päätöksessä määrättyä aikana. Investointiavustuksen viimeisen erän maksamista ja korkotukilainan viimeisen erän nostolupaa on haettava kahden kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä.”

Kannattaisi selventää, että jos avustusta haetaan vain yhdessä erässä, eli kyseessä on sekä ensimmäinen että viimeinen erä, riittää, että haetaan kahden kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä, eikä tarvitse hakea kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä (eli kahden vuoden ja kahden kuukauden kuluessa).

Yritystuissa oli edellisellä kaudella neljä kuukautta aikaa hakea loppumaksua. Tällä kaudella olisi syytä laittaa sama aika molemmissa tukimuodoissa, riippumatta siitä, onko kaksi tai neljä kuukautta.

Pohjanmaan ELY-keskuksen maatalojen kehittämisryhmän puolesta,

Kehittämispäällikkö

Maria Swanljung